

זוהר פרשת בשלח (סב ע"ב)

טרם שנתן הקב"ה תורה לישראל, היה מבחין בין אותם בני אמונה ובין הרשעים ע"י אופן לקיטת המן

שטו העם ולקטו וגו'. אמר רבי שמעון בוא וראה טרם שנתן הקב"ה התורה לישראל, היה מבחין בין אותן בני האמונה, ובין אותן הרשעים שאינם בני אמונה, ואינם מחזיקים בתורה, ובמה הבחין אותם, במן, כמו שנאמר למען אנסנו.. כל אותן בני האמונה יצאו ולקטו וברכו שם הקדוש עליו, ומן ההוא היה מעלה ריח מכל מיני בשמים שבגן עדן, שהרי בו נמשך וירד למטה^[ש] כאשר הי' שמים המן לפניו, בכל טעם שבקש הי' טועם, והי' מברך למלך הקדוש העליון, ואז הי' המן מתברך במעיו, והי' מסתכל וידע במה שלמעלה^[ת] והבין בחכמה העליונה, ועל כן נקראו דור דעה, ואלה היו בני האמונה, ולהם נתנה התורה להבין בה ולדעת דרכיה, ואותן שלא נמצאו בני אמונה, מה כתוב בהם, שטו העם ולקטו, מהו שטו, שטות היו לוקחים לעצמם, משום שלא היו בני אמונה, מה כתבו בהם, וטחנו ברחים או דכו במדוכה וגו', מי הטריח להם כל כך, אלא שהם לא היו בני אמונה, כדמיון זה אלה האנשים שאינם מאמינים בהקב"ה אין מבקשים להסתכל בדרכיו, והם צריכים להטריח עצמם כל היום בשביל מזונות יומם ולילה, שיראים פן לא יעלה בידם פת לחם, מי גרם להם כך, משום שאינם בני אמונה, אף כאן שטו העם ולקטו, שטו בשטות של עצמם ומבקשים להטריח עליו, זה שכתוב וטחנו ברחים, ואחר כל טרחא זו לא עלתה בידם אלא כמו שכתוב, והיה טעמו כטעם לשד השמן, ולא יותר, מי גרם להם כך משום שלא היו בני אמונה, אמר רבי יוסי מהו לשד השמן, יש אומרים כדבר הנישל בשמן כתרגומו, ויש אומרים מה השד מתהפך לכמה גונים, כך המן נתהפך לכמה גונים, רבי יהודה אמר לשד השמן, מיץ השמן.

זיו הזוהר

למעלה בעולמות העליונים. ולפיכך מדה כנגד מדה לא הועילה להם המחשבה להפוך את המן לדבר הזה שחשבו והתאוו לטעום. אבל בעילי האמונה בפעולת כח המחשבה בתורה ותפלה וכונת המצות הם היה להם הכח גם בהמן להפוך בכח המחשבה את המן לזה הטעם שהיו רוצים לטעום.

ש. פירוש דרך הגן עדן. ת. על ידי אכילת המן נתחזקו המוחין שלהם בחכמה בינה ודעת. ונראה לי לפרש כונת הזוהר שטו העם ולקטו ענין שטות שהוא היפוך החכמה וכח המחשבה. והיינו העם הפשוט שלא היו בעלי אמונה להאמין שהכונה והמחשבה של האדם גורם תקון ופעולה גדולה

זוהר פרשת בהעלותך (קנו ע"א)

משה היה עניו מכל אדם, והיה מוכן למסור נפשו למיתה למען ישראל

ואם ככה את עושה לי הרגני נא הרג וגו'. אמר רבי יוסי וכי משה שהי' ענו מכל בני העולם, מפני ששאלו ממנו ישראל לאכל מסר עצמו למיתה, למה, אמר רבי אבא דבר זה למדתי וסוד עליון הוא, משה לא עשה רע לפניו, ולא שאל למיתה בשביל ששאלו ישראל לאכל, בוא וראה משה נתקשר ונתעלה במה שלא נתקשר נביא אחר, ובשעה שאמר לו הקב"ה למשה הנני ממטיר לכם לחם מן השמים, שמח משה ואמר ודאי עתה שלימות ההיא בי נמצאת, שהרי בשבילי נמצא מן לישראל^[א] כיון שראה משה שחזרו לרדת למדרגה אחרת, ושאלו בשר ואמרו ונפשנו קצה בלחם הקלוקל, אמר אם כן הוא הרי מדרגה שלי פגומה, שהרי בשבילי אוכלים ישראל מן במדבר^[ב] הרי אני פגום ואהרן פגום ונחשון בן עמינדב פגום, אמר ואם ככה את עושה לי, לרדת להמקום של בחינת נקבה ולפגום מקומי ומדרגתי^[ג] אם כן הרגני נא הרג אם נא מצאתי חן בעיניך ואל אראה ברעתי, רעתי היא ודאי להתקשר במדרגה תחתונה, אז ויאמר ה' אל משה אספה לי שבעים איש מזקני ישראל, הרי הם לתת לישראל מאכל האחר, ולא תהיה פגום במדרגה שלך, ועל כן ואצלתי מן הרוח אשר עליך ושמתי עליהם, מה הטעם, משום שהם נקשרים בהלבנה^[ד] וצריך השמש להאיר לה, ועל כן כתוב ושמתי עליהם, בשביל להאיר עליהם מן השמש כאור הלבנה, ומאכל זה אל יבוא על ידי שמה, כדי שלא יופגם, אשרי חלקו של משה שהקב"ה רוצה בכבודו.

זוהר פרשת בהעלותך (קנה).

רבי יצחק אמר מה שאמר משה אם ככה את עושה לי, למקום שהמיתה שורה בו אמר, ומקום ההוא בחינת נקבה הוא, לפיכך אמר הרגני נא הרג, והיינו עץ המיתה, והרי ביארו שבעץ החיים אין שורה בו מיתה, ועל כן החזיר עצמו אצל עץ המיתה ואמר את, ואל אמר אתה, וכך נצרך לו, ומיד ויאמר ה' אל משה וגו'.

זוהר פרשת בהעלותך (קנה ע"ב)

משה ידע שהוא ימות ולא יכנס לארץ

ויאמר ה' אל משה אספה לי שבעים איש וגו'. אמר ליה הקב"ה אתה מבקש מיתה בכל זמן, הרי לך, ואצלתי מן הרוח וגו', בוא וראה שכאן ידע משה שהוא ימות ולא יכנס לארץ, שהרי אלדד ומידד דבר זה היו אומרים, ועל כן לא נצרך לו לאדם בשעה שהרוגו שולט בה לקלל את עצמו, שהרי הרבה יש העומדים אצלו לקבל דברו לקיים בו, בזמן אחר שביקש משה מיתה לא קבלו ממנו, לפי שהכל לטובת ישראל היה, אבל עתה לא היה אלא

זיו הזוהר

לחם מן השמים. ג. כי אכילת בשר שהוא לחם מן הארץ שרשו במלכות עלמא דנוקבא. ובעבור זה מוכרח גם מנהיג הדור שעל ידו נשפע שפע זו לישראל להיות גם הוא יורד במדרגתו לעלמא דנוקבא. ד. פירוש בעולם המלכות בחינת נוקבא שמקבלת השפע מן התפארת כמו הלבנה שמקבלת

א. כי השמים מורה על ספירת התפארת מדרגת משה ומקום התקשרותו בעולם שהוא בחינת זכר משפיע להמלכות כמו שהשמים משפיעים לארץ. ב. כי אם ישראל מואסים ואינם סובלים המן מסתמא האשמה והחסרון בהמנהיג שלהם. כיון שהמן ירד בזכותו ובכח מדרגתו שבשביל זה נקרא

מתוך רוגז ודוחק, ולכך קבלו ממנו, ועל כן נשארו אח"כ אלדד ומידד ואמרו נביאות הזאת, שמשה מת ויהושע יכניס את ישראל לארץ, ובשביל זה בא יהושע אצל משה וקינא בשביל משה, ומשה לא השגיח בכבוד עצמו, ולפיכך אמר אדני משה כלאם, מה כלאם, מנע מהם אלה הדברים, כמו שכתוב (שמות ל"ו) ויכלא העם מהביא, ויכלא הגשם מן השמים, מגיעה ממש, ומשה לא רצה, צא וראה ענותנותו של משה, מה כתוב המקנא אתה לי וגו', אשרי חלקו של משה שהוא נתעלה על כל הנביאים, אמר רבי יהודה כל שאר נביאים אצל משה כלבנה לפני השמש.

